

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Floremundi Raemundi V. Cl. Olim Consiliarii Regis
Galliarvm Ex Calviniano Catholici Synopsis Omnium hujus
temporis Controversiarum tam inter Lutheranos,
Calvinistas quam alios plurimos. Sive Historia ...**

Raemond, Florimond de

Coloniae Agrippinae, 1655

II. Bucerus concordiam inter Lutherum & Zuinglium tentat, sed frustra.

urn:nbn:de:hbz:466:1-10880

amularus incestu Apostasium cumulavit (a) benignissimæque matri suæ Ecclesiæ à qua è Judaismo extractus nutritus & educatus fuerat, cum cæteris Apostatis, nefarium bellum indixit. Ac primo quidem sub Lutheri signis militans, non longe post ab eo una cum Musculo ad Sacramentarium castra profugit. Sic tamen ut utriusque sectæ sese medium interponeret, unam ex utraque conflaturus si posset.

II. Patuit hoc eius studium in diversis colloquijs Lutheranorum ac Zvinglianorum, quibus tamen nihil est effectum eorum quæ Bucerus intendit, etiamsi unus esset ex præcipuis hæresum fautoribus & propugnatoribus, propter linguarum plurimum peritiam, & singularem, tam in Lutheranæ, quam Zvinglianæ religionis mysterijs explicandis, sollicitiam, quæ tamen tota Catholicæ doctrinæ opposita, ira evanescebat, ut candor margaritarum ex oriente allaturum sub radio solis disparet. Idem Anno 1528. adfuit colloquio, quod Bernates in Helvetijs de Religione indixerat (b) suafu eius & aliorum apostatarum Monachorum inter Catholicos & Zvinglianos habendo, specie quidem veritatis indagandæ, sed intento pervertendi Catholicos. Itaque nullus Catholicus Doctor ei adesse voluit, præter unum Conradum Trigarium Provinciale Augustinianorum. Itaque quod intenderant Apostatæ perinde egerunt, ac si victoriam de comparere nolentibus reportassent, Sacra Catholica abrogarunt, fecerunt fæda (c) Cum igitur eodem Anno in Comitijs Spiræ ad Februarium indicta haberentur, deprehensumque esset in ijs, quam graviter ipsi Status Novi Evangelij titulo amicti inter se dissiderent, sectis maxime Lutheranismò hinc, inde Zvinglianismo, & hoc dissidium Philippus Landgravius Hassiæ sopitum ægre, hoc ipso Anno 1528. tam colloquijs, tum litteris (d) ut ad finem Septembris colloquium de Concordia inter Zvinglianam & Lutheranam factionem haberetur, quo potentius contra Catholicos unum grassarentur. Accesserunt igitur Marpurgum cum Luthero, Melanchton, Jonas, Osiander, Brentius, Agricola, & cum Zvinglio, Oecolampadius, Bucerus, Hedio. Sed isti neque privatim, neque publica disputatione conciliari poterunt, & uti Lutherus prædixerat fædior discordia evasit, cum utraque pars de altera spargeret, & mentiretur esse convictam erroris (e) & sese mutuo scriptis acerbe idcirco impeterent. Ab eo

tempore Martinus Bucerus vasto ingenio præditus sese medium utriusque parti litiganti ingessit, ut utriusque imperium occuparet, quæ tamen etiam illum spes demum sefellit. aliquot tamen annis proposito suo institit. Nam comitijs Augustæ Vindelicorum Anno MDXXX. sed quibus Confessio Augustana Imperatori fuit exhibita, interfuit, subscribere eidem noluit, Principibus interim & Theologis persuadere conatus, controversias, quæ inter illos agerantur, meram esse logomachiam, à quibus tamen si non desistant, brevi fore ut à regia via plane deflectant, & in inexplicabilem errorum incidant labyrinthum. His ille verbis plerumque utebatur, de concordia tam inter Lutheranos & Zvinglianos, quam ipsos Zvinglianos inter se dissidentis tractans. In iisdem Comitijs acriter Bucerus, Capito & alij Sacramentarij instituerunt, ut à Lutheranis in Societate offerendæ Confessionis admitterentur, idemque vehementer urgebat Philippus Landgravius, sed nec illi, nec hi quicquam omni opera & collationibus effecerunt, adeo ut Landgravius offensus eâ discordiâ Comitijs discesserit, & ex eo tempore in Sacramentarium partes inclinavit, cum hi Lutheranos pro Fratibus agnoscerentur, Lutheranis vero fraternitatem aspernarentur. E comitijs iisdem Augustanis Bucerus, Principes novam Confessionem amplexos alloquutus, sententiam suam de ea scripto consignatam ad Lutherum misit, cuius Melanchthon in epistolis facit mentionem. (f) *Bucerum nempe confiteri Corpus Christi esse cum pane.* Ac Lutherus Bucero rescribere dignatus non est, Sacramentarium astutiam ac malitiam satis superque sibi perspectam dicens (g) quibuscum nihil commune sibi esse velit.

Neminem tamen æque ac Bucero Lutherus reformidabat, præsertim post Colloquium Marpurgense. Neque ille Luthero errores, ac potissimum quos in Bibliorum versione commiserat, ostendere dubitabat: ac Luthero id ægre ferente. *Quid?* inquit, *An Lutherus sibi contradicere non vult? Probet ergo se Deum esse.* Neque quidquam Lutheri indaga-

a Vlenberg in Vit. Melancht. c. 16. b Surius in Commentario An. 1538. c Idem Surius ibidem. d Vlenberg. vita Lutheri cap. 20. num. 2. ex Tom. 4. sen pag. 465 & Tomo 9. Vitteb. p. 288. e Vlenberg. vit. Luth. cap. 20. num. 3 & 4. ex Authoribus ibi citatis suis. f Vlenberg. vit. Luth. cap. 25. 22. 21. ex Auth. ibi cit. g Tom. 1. ep. fol. 24. incip. Per Cyriacū. h Luth. Epist. Vltimam vos brev.

indignationem moratus, Ducis, Saxonix & Argentoratensium rogatu Augusti Coburgum, vbi Lutherus iussu Ducis Saxonix tempore Augustani Comitij, veluti proscripſus nuper hærebat (a) ad eum profectus est. Qua de re Lutherani in sua de Cœna Domini Apologia (b) pulcram & notabilem historiam recitant.

Paulo ante Buceri aduentum, inquit, Lutherus vespertilionem in cubiculo suo captum, muro affigi iussit, sumtoque animi gratia arcu, sagitta medium confixit, sic ut cor sagittam extractam sequeretur. Inde ad Vitum quendam memorabili, (venatore potius quam Propheta) digna actioni interfuerat, conuersus, Ne tu, inquit, hoc sine omni & lato praesagio factum putas. Mibi crede, breue videbis vespertilionis alicuius cor à me tactum & confossum. Quum vero eodem die Bucerus aduenisset, Lutherus conspecto homine, subridens ad Vitum ait: Ecce vespertilionem, cui ego mox cor tangam. Quod & factum esse, idem historicus dicit, nec tamen formidabilem illum Achillis & Hectoris congressum eiusque euentum exponit, quare verò quoniam longo Colloquio Lutherus Bucetum & hic illum circumvenire studuerunt, simulando, fallendoque. Perstitit tamen Bucerus in spe concordix faciendæ, quæ eius spes in hoc Lutheri congressu mirifice aucta fuisse videtur. Siquidem à Luthero ad Zuinglium & Oecolampadium confestim profectus fuit (c) & sex secutis annis vehementer telam suam pertexere laborauit.

III. Aiunt quidam, Lutherum cognita Buceri ad Zuinglianismum inclinantis opinione, ne aduersario suo optionem, seu auxiliatorem non minori, quam se laterum acrenum vi præditum, sua pertinacia adiungeret, Buceri opinioni initio non multum contradixisse. Hoc quidem testatur Ambrosius Wolfus. Quamuis autem in hoc congressu, interea dum Augustana Confessio sub incude est, concordia aliqua inter Lutherum & Bucetum facta sit, Bucerus tamen eam miro studio celabat: deinde ad Zuinglium in Heluetiam profectus, eum non minus quam Lutherum ab omni conciliatione alienum offendit, dicentem: *Notum sibi esse quam magno corde sit iste monachus, qui à prima sua opinione numquam sit discessurus. In hac tenenda concordia oleum atque operam perdi.* Idem egit Bucerus cum Oecolampadio, quorum in Epistolarum libris responsa existant. Interea Anno 1531. inchoatus est, quo decurrente xi. Octobris Huldricus Zuinglius in prælio Tigurino cum 50. cantonibus percussus interijt, quem breui dolore

confectus Oecolampadius affecla suus insecutus est, magno Lutheri gaudio & pene triumpho qui Oecolampadium ignitis diaboli sagittis confossum dixit. Post quorum mortem cum anxij essent Sacramentarij, ne à Bucero desererentur, eo quod is ad Bullingerum & Leonem Iudam Zuinglij in Tigurina Ecclesia successores scripſisset, Lutheri opinionem magis esse probabilem. Hinc vterque eum obsecrabat, ne hanc quoque ad reliquas Ecclesias è Zuinglij & Oecolampadij morte acceptas calamitates accedere pateretur, ut causam eorum deseruisse videretur. Tentabant interim Sacramentarij maiorum quoque ut Alberti Btandeburgici Borussia Ducis animum, ut eum, qui iam à Teutonico ordine, & fide Catholica defecerat, suæ opinioni adiungerent, sed is à Luthero admonitus est, per litteras, ut sibi caueret, argumento ab Vniuersali Ecclesie consensu petito, quæ semper crediderit verè præsentem esse Christum in Eucharistia, ita Vertumnus ille Saxonicus armis Catholicorum contra aduersarias sibi hæreses, & armis hæreticorum contra Catholicos grassari perinde habebat, modo vinceret ex animi sui proposito. hac ratione insidijs mutuis hæretici confligentes in annu 1534 deuenere, quo An. mense Decembri Constantiæ ad Lacum Brigantinum Conciliabulum confluuerunt Zuingliani, & Buceriani ad rationem aliquam inter Lutheranos & Sacramentarios concordiam tentandam, in dogmate de Cœna, cui Bucerus omnem operam impendebat (c) Itaq; Bucero perplexis verbis nitente, & sperante quod eorum ambiguitate partes in vnam sectam contraheret, An. sequenti 1535. vehementer per Germaniam scribendo & cursitando de concordia actum est sub patrocinio Landgrauij Philippi, qui iam sædus pepigerat cū Tigurinjs & alijs, aliquot Heluetijs Sacramentariæ sectæ addictis. Hoc igitur euocante Melancthonem in Hafsiam, item Bucetum ex ipso Constantiensi conciliabulo ad se accersente protinus vterque accurrat, & initio Anni vnus 1535. laboratum est in Sampsonicarum vulpecularum vnione. Dederat autem Lutherus in mandatis Melancthoni abeunti in Hafsiam, ut Buceri mentem & num Zuingliani

a Fol. 175. Vlenberg. Vit. Luth. cap. 33. num. 2.
b Vlenberg. Vit. Luth. cap. 33. num. 2. c Bzou. An. Christi 1534. num. xi. Tom. xx. & Vlenberg. Vit. Melanct. cap. 11. num. 1.